

Poznań, 5 listopada 2012 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS-I.431.40.2012.3

Pan

Włodzimierz Pinczak

Burmistrz Stęszewa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 16 w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) oraz § 12 Porozumienia zawartego 14 stycznia 2011 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Stęszew, w dniach od 27 września do 5 października 2012 r. została przeprowadzona w Urzędzie Miejskim Gminy Stęszew kontrola w zakresie wykorzystania i rozliczenia dotacji na realizację programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wynikającego z Porozumienia zawartego 14 stycznia 2011 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Stęszew na podstawie art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.). W związku z powyższym, na podstawie art. 47 *ustawy o kontroli w administracji rządowej*, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Czynności kontrolne przeprowadził, na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.510.2012.1 z 25 września 2012 r., kontroler – Jolanta Szaniawska, starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu. Jednostka kontrolowana została poinformowana o przedmiotowej kontroli pismem nr PS-I.431.40.2012.3 z 12 września 2012 r.

Celem kontroli była ocena jednostki kontrolowanej w aspekcie wywiązywania się z zawartego z Wojewodą Wielkopolskim Porozumienia, prawidłowości realizacji programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, prawidłowości wykorzystania otrzymanej dotacji, prawidłowości rozliczenia się z przyznanych środków, a także zbadanie rzetelności kwartalnych informacji o realizacji Programu w gminie.

Wojewoda Wielkopolski ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych sześciu nieprawidłowości i dwóch uchybień, funkcjonowanie jednostki kontrolowanej w obszarze określonym celami kontroli.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

14 stycznia 2011 r. Wojewoda Wielkopolski, reprezentowany przez Marię Krupecką – Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, zawarł Porozumienie z Gminą Stęszew, reprezentowaną przez Włodzimierza Pinczaka – Burmistrza Stęszewa, w sprawie realizacji w 2011 r. programu wieloletniego pod nazwą *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Do ww. Porozumienia zawarto dwa aneksy. Kwota dotacji celowej dla Gminy Stęszew na realizację Programu w 2011 r. wyniosła 41 843,00 zł. Stwierdzono, że kwotę przedmiotowej dotacji wprowadzono do budżetu Gminy Stęszew.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, pomoc państwa w przedmiotowym zakresie może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.). W art. 5 ust. 2 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* wskazano, iż rada gminy może podjąć uchwałę o podwyższeniu kryterium dochodowego, o którym mowa w ust. 1. Ponadto, zgodnie z art. 6 cytowanej ustawy, pomoc w formie posiłku może być przyznana odpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kryterium, o którym mowa w art. 5. Stwierdzono, że w 2011 r. Gmina Stęszew nie skorzystała z możliwości zwiększenia kręgu odbiorców pomocy w zakresie dożywiania poprzez podjęcie uchwały podwyższającej kryterium dochodowe przy przyznawaniu tej pomocy oraz uchwały w zakresie udzielania odpłatnej pomocy w formie posiłku.

Jednostką realizującą Program w Gminie Stęszew był Ośrodek Pomocy Społecznej w Stęszewie, zwany dalej „OPS”.

Obowiązujące przepisy dopuszczają możliwość udzielania w ramach Programu trzech form pomocy, tj. posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz pomocy w formie świadczenia rzeczowego w postaci produktów

żywnościowych. Stwierdzono, że w 2011 r. w Gminie Stęszew udzielano pomocy w dwóch formach:

- w formie posiłku;
- w formie świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności.

Kontrola wykazała, że poziom świadczeń w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności w Gminie Stęszew był zadowalający i wyniósł 12,84%, co sprzyjało realizacji celów ustawowych Programu..

Analiza decyzji administracyjnych wraz z dokumentacją stanowiącą podstawę ich wydania, związanych z przyznawaniem pomocy w formie posiłków wykazała, że przedmiotowa pomoc przyznawana była osobom, o których mowa w art. 3 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Poddane badaniu decyzje administracyjne przyznające pomoc w formie posiłku zawierają, wymieniony w art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.), katalog elementów oraz zostały wydane przez osobę upoważnioną. Decyzje przekazano osobom i rodzinom, którym przyznano świadczenie w formie posiłku zgodnie z art. 109 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego*.

Stwierdzono, że w 7 przypadkach na 36 zbadanych udzielono posiłków przed wydaniem decyzji administracyjnych.

Kontrola wykazała, że w 18 przypadkach na 36 zbadanych w decyzjach administracyjnych datę, od której przyznano posiłek określono w pełnych miesiącach nie wskazując konkretnego dnia, od którego przyznano świadczenie.

Ustalono, że pomocy w formie posiłku udzielano ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego, w celu zapewnienia zdrowego żywienia. W 2011 r. na terenie Gminy Stęszew Program realizowany był w pięciu punktach żywieniowych znajdujących się w placówkach oświatowych. W czterech placówkach posiłki przygotowane i wydawane były przez zatrudnionych pracowników, do Zespołu Szkół Specjalnych w Stęszewie posiłki dostarczała firma zewnętrzna GASTRO-ART. Piotr Pluskota z siedzibą w Stęszewie, ul. Narutowicza 20.

W trakcie czynności kontrolnych, 2 października 2012 r., dokonano oględzin w Szkole Podstawowej w Stęszewie przy ul. Poznańskiej 25 w celu ustalenia warunków, w jakich uczniowie spożywają posiłki w ramach Programu. Dokumenty wystawione przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu potwierdzają, że stan

sanitarny zakładu żywienia zbiorowego, tj. stołówki przy Szkole Podstawowej w Stęszewie jest zgodny z wymaganiami. Stwierdzono, że w poddanej oględzinom placówce zapewniono odpowiednie warunki do wydawania i spożywania posiłków.

W okresie objętym kontrolą Szkoła Podstawowa w Stęszewie uczestniczyła w programie mającym na celu popularyzację zdrowego stylu żywienia pn. „Doskonałe Mleko w Szkole”, którego założenia są zgodne z celem Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, jakim jest upowszechnianie zdrowego stylu żywienia.

Dzieciom spożywającym posiłki w szkole zapewniono jednakowe posiłki pod względem ilościowym i jakościowym. W 2011 r. nie prowadzono badań pod względem jakości posiłków wydawanych w ramach Programu.

Na mocy art. 6a ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko korzystające z zajęć w ramach rocznego przygotowania przedszkolnego w szkole lub przedszkolu wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola udziela pomocy w formie posiłku, informując jednocześnie ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka o udzieleniu pomocy. Powyższa pomoc, nie wymaga ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania przez ośrodek pomocy społecznej decyzji administracyjnej, a liczba dzieci i uczniów, którym udzielono tego rodzaju pomocy nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w danym miesiącu na podstawie wydanych decyzji administracyjnych. Stwierdzono, że Gmina Stęszew w 2011 r. nie udzielała pomocy na zasadach określonych w art. 6a ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”.

Analiza decyzji administracyjnych związanych z przyznawaniem pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności wykazała, że pomoc w tej formie przyznawana była osobom, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Osoby otrzymujące przedmiotową pomoc spełniały wymagane przepisami kryterium dochodowe. Decyzje przekazano osobom i rodzinom, którym przyznano świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności, zgodnie z art. 109 § 1 ustawy *Kodeks postępowania administracyjnego*.

Ustalono, że decyzje administracyjne przyznające świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności zawierają katalog wymaganych elementów, określonych w art. 107 § 1 ustawy *Kodeks postępowania administracyjnego* oraz zostały wydane przez osobę upoważnioną, jednakże stwierdzono, że we wszystkich zbadanych przypadkach wśród

powołanych podstaw prawnych nie wskazywano § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania (Dz. U. Nr 25 poz. 186 ze zm.), który stanowi, że pomoc w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności winna być przyznawana w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną. Ponadto, w uzasadnieniach ww. decyzji administracyjnych nie wskazywano przesłanek uzasadniających udzielanie pomocy w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności wynikających z cytowanego przepisu.

Świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności przyznawano i wypłacano za okres wskazany w art. 106 ust. 3 *ustawy o pomocy społecznej*.

Wysokość przyznanych przez OPS w 2011 r. świadczeń pieniężnych dla jednej osoby lub rodziny mieściła się w przedziale od 250,00 zł do 500,00 zł miesięcznie. We wszystkich przypadkach przyznawania świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności w ramach Programu, wysokość zasiłków celowych ustalano indywidualnie.

Stwierdzono, że w 2011 r. Gmina Stęszew nie realizowała Programu w okresie przerw w nauce.

Kontrola ksiąg rachunkowych OPS wykazała, że OPS wydatkował środki własne gminy na realizację Programu w 2011 r. w kwocie 27 869,71 zł. Środki własne przeznaczono na zakup posiłków oraz wypłatę świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności.

Ustalono, że w Urzędzie Miejskim Gminy Stęszew, stosownie do wymagań zawartych w § 6 Porozumienia z 14 stycznia 2011 r. oraz art. 152 ust. 1 *ustawy o finansach publicznych*, prowadzono wyodrębnioną ewidencję otrzymania środków z dotacji. Natomiast w OPS założono w księgach rachunkowych wyodrębnioną ewidencję wydatków dokonywanych ze środków z dotacji na realizację Programu, tj. konto: 130 dział 852 rozdział 85295 *Dożywianie dotacja z Budżetu Państwa i Dożywianie zasiłki celowe Budżet Państwa*. Jednakże dokonane na ww. koncie księgowym zapisy nie odzwierciedlają rzeczywistego przebiegu operacji gospodarczych związanych z wydatkowaniem dotacji.

Kontrola wykazała, że realizacja świadczeń była zgodna z indywidualnymi decyzjami administracyjnymi przyznającymi pomoc w ramach Programu.

Skontrolowane dowody księgowe posiadają cechy określone w art. 21 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.) oraz zostały zaakceptowane i zadekretowane w wymaganej formie. Wydatki ujęto w ewidencji księgowej OPS zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca

2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861) oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38 poz. 207).

Gmina Stęszew na realizację Programu w 2011 r. wydatkowała otrzymaną od Wojewody Wielkopolskiego dotację w wysokości 41 804,57 zł. Środki z dotacji wydatkowano na zakup posiłków oraz wypłatę świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności.

Niewykorzystane w 2011 r. środki z dotacji w kwocie 38,43 zł zwrócono na rachunek bankowy Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w dwóch transzach:

- 38,42 zł zwrócono terminowo, tj. 5 stycznia 2012 r.;
- 0,01 zł zwrócono 22 lutego 2012 r., tj. 37 dni po terminie określonym w § 11 Porozumienia, ustalonym przez Wojewodę Wielkopolskiego na podstawie art. 150 pkt 5 *ustawy o finansach publicznych*.

Zgodnie z Porozumieniem z 14 stycznia 2011 r., Gmina Stęszew zobowiązała się zabezpieczyć środki własne przeznaczone na realizację Programu w 2011 r. w wysokości nie mniejszej niż 40% całkowitego kosztu realizacji zadania. Ustalono, że w Gminie Stęszew w 2011 r. faktycznie wykonane wydatki dotyczące realizacji Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* wyniosły 69 674,28 zł, w tym:

- 41 804,57 zł – dotacja z budżetu Wojewody Wielkopolskiego;
- 27 869,71 zł – środki własne gminy, co stanowi **40%** zrealizowanych wydatków.

Na podstawie art. 150 pkt 4 *ustawy o finansach publicznych* Wojewoda Wielkopolski określił w § 10 Porozumienia zawartego 14 stycznia 2011 r. termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji. Ustalono, że Gmina Stęszew terminowo złożyła rozliczenie dotacji udzielonej w 2011 r. na realizację Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Jednakże stwierdzono, że w złożonym rozliczeniu wykazano dane niezgodne ze stanem faktycznym w zakresie:

- kwoty środków wykorzystanych z budżetu Wojewody,

- kwoty środków własnych gminy na realizację zadania,
- kwoty środków zwróconych do budżetu Wojewody.

Kontrola dokumentów wykazała, że w 2011 r. w związku z realizacją Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* OPS nie prowadził postępowań o udzielenie zamówień publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.).

Na podstawie § 11 ust. 1 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania* Burmistrz Stęszewa był zobowiązany do przekazywania Wojewodzie Wielkopolskiemu kwartalnych informacji o realizacji Programu w gminie. Kontrola wykazała, że w 2011 r. dwukrotnie przekazano Wojewodzie Wielkopolskiemu kwartalne informacje o realizacji Programu z uchybieniem terminów określonych w § 11 ust. 1 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Stwierdzono, że sprawozdanie z realizacji Programu za okres I – XII 2011 r. zawiera katalog danych wymienionych w § 11 ust. 3 cytowanego rozporządzenia. Dane wykazane w sprawozdaniu są zgodne ze stanem faktycznym i ewidencją księgową.

Na mocy art. 8 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* Program jest realizowany w gminach, a koordynatorem Programu w gminie jest, odpowiednio, wójt (burmistrz, prezydent miasta), natomiast art. 3 pkt 3 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* stanowi, iż w ramach Programu winny być realizowane działania dotyczące utworzenia systemu ciągłego monitorowania skuteczności działań realizowanych w ramach Programu. Kontrola wykazała, że Burmistrz Stęszewa podjął w powyższym zakresie następujące działania:

- składał Wojewodzie Wielkopolskiemu kwartalne sprawozdania z realizacji Programu;
- na spotkaniach z dyrektorami szkół, na bieżąco rozwiązywano problemy dotyczące prawidłowego funkcjonowania stołówek szkolnych, analizowano potrzeby związane z udzielaniem pomocy w postaci dożywiania;
- Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej Gminy Stęszew dokonała kontroli celowości wydatków OPS za 2011 r. z uwzględnieniem wydatków na realizację Programu.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 7 przypadkach na 36 zbadanych, udzielono posiłków przed wydaniem decyzji administracyjnych.

2. Gmina Stęszew nie realizowała Programu w okresie przerw w nauce.
3. Wyodrębniona ewidencja wydatków dokonywanych przez OPS ze środków z dotacji na realizację Programu nie odzwierciedlała rzeczywistego przebiegu operacji gospodarczych.
4. Zwrotu niewykorzystanej w 2011 r. części dotacji dokonano 37 dni po terminie określonym w § 11 Porozumienia, ustalonym przez Wojewodę Wielkopolskiego na podstawie art. 150 pkt 5 *ustawy o finansach publicznych*.
5. W rozliczeniu dotacji wykazano dane niezgodne ze stanem faktycznym.
6. W 2011 r. Burmistrz Stęszewa dwukrotnie przekazał Wojewodzie Wielkopolskiemu kwartalne informacje o realizacji Programu z uchybieniem terminów określonych w § 11 ust. 1 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Ad. 1

W 7 przypadkach na 36 zbadanych, udzielono posiłków przed wydaniem decyzji administracyjnych.

Przyczyną były przeszkody formalne, uniemożliwiające wydanie decyzji administracyjnych (niedostarczenie wymaganych dokumentów przez rodziny). Kierując się dobrem dzieci i uczniów zagrożonych niedożywieniem, udzielono im posiłków w trakcie kompletowania dokumentacji, przed wydaniem decyzji administracyjnych.

Ad. 2

Analiza decyzji administracyjnych przyznających świadczenia w ramach Programu oraz ksiąg rachunkowych OPS wykazała, że Gmina Stęszew nie realizowała Programu w okresie przerw w nauce, co było niezgodne z podstawowym celem Programu, jakim jest długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia.

Jako uzasadnienie zaniechania realizacji Programu w okresie przerw w nauce wskazano, iż w tym czasie nie działają stołówki szkolne i nie ma zapotrzebowania na świadczenie pomocy w ramach dożywiania.

Na skutek opisanej nieprawidłowości wystąpiły długie przerwy w realizacji Programu, co nie sprzyjało długofalowemu działaniu w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia. Należy zaznaczyć, iż w okresie przerw w nauce Gmina Stęszew nie skorzystała z możliwości udzielania, w ramach Programu,

pomocy w formie świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności oraz świadczeń rzeczowych w postaci produktów żywnościowych.

Ad. 3

Stosownie do zapisów § 6 Porozumienia zawartego z Wojewodą Wielkopolskim oraz art. 152 ust. 1 *ustawy o finansach publicznych* Gmina Stęszew zobowiązana była do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków.

Kontrola wykazała, że wyodrębniona ewidencja wydatków dokonywanych przez OPS ze środków z dotacji na realizację Programu nie odzwierciedlała rzeczywistego przebiegu operacji gospodarczych. W 2011 r. OPS prowadził księgi rachunkowe ręcznie. Na koncie księgowym „130” – *Rachunek bieżący jednostek budżetowych* wyodrębniono osobne kolumny do ewidencji analitycznej uwzględniającej źródła finansowania wydatków na realizację Programu, tj. *Dożywianie dotacja z Budżetu Gminy*; *Dożywianie dotacja z Budżetu Państwa*; *Dożywianie zasiłki celowe Budżet Gminy* oraz *Dożywianie zasiłki celowe Budżet Państwa*. Jednakże stwierdzono, że dokonane w księgach rachunkowych OPS zapisy nie odzwierciedlają rzeczywistego wydatkowania środków z dotacji.

Przyczyną nieprawidłowości było przekonanie Głównej Księgowej OPS, iż wyodrębniona ewidencja księgowa ma służyć wyłącznie do kontrolowania udziału procentowego środków własnych gminy w realizacji Programu.

W konsekwencji stosowanego przez OPS sposobu ewidencji wydatków w ramach Programu, księgi rachunkowe nie umożliwiają wyodrębnienia wydatków faktycznie sfinansowanych z dotacji z budżetu państwa.

Ad. 4

Na podstawie art. 150 pkt 5 *ustawy o finansach publicznych* w § 11 Porozumienia określono termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji do dnia 15 stycznia 2012 r. Kontrola wykazała, że Gmina Stęszew zwróciła na rachunek bankowy Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu niewykorzystaną w 2011 r. część dotacji w kwocie 38,43 zł w dwóch transzach:

- 38,42 zł zwrócono terminowo, tj. 5 stycznia 2012 r.;
- 0,01 zł zwrócono 22 lutego 2012 r., tj. 37 dni po terminie określonym w § 11 Porozumienia, ustalonym przez Wojewodę Wielkopolskiego na podstawie art. 150 pkt 5 *ustawy o finansach publicznych*.

Przyczyną nieprawidłowości było wstępne niepoprawne obliczenie udziału środków własnych gminy w realizacji Programu w 2011 r. dokonane przez OPS. Po zweryfikowaniu obliczeń i ustaleniu ostatecznego podziału środków na realizację Programu okazało się, że na rachunek

bankowy Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu należało zwrócić niewykorzystaną część dotacji w kwocie 38,43 zł, a nie jak pierwotnie przyjęto 38,42 zł. Po uzyskaniu z OPS powyższej informacji, tj. 22 lutego 2012 r., Gmina Stęszew zwróciła 0,01 zł na rachunek bankowy Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Przedmiotowa nieprawidłowość była konsekwencją nieprawidłowości opisanej w punkcie 3 niniejszego projektu wystąpienia pokontrolnego, polegającej na nieprawidłowym prowadzeniu wyodrębnionej ewidencji wydatków dokonywanych przez OPS ze środków z dotacji otrzymanej na realizację Programu. Należy zaznaczyć, że prawidłowe prowadzenie w księgach rachunkowych OPS wyodrębnionej ewidencji wydatków dokonywanych z otrzymanej dotacji, pozwoliłoby uniknąć błędu przy ustaleniu kwoty niewykorzystanej części dotacji oraz umożliwiłoby terminowe dokonanie jej zwrotu.

Ad. 5

Na podstawie art. 150 pkt 4 *ustawy o finansach publicznych* Wojewoda Wielkopolski określił w § 10 Porozumienia zawartego 14 stycznia 2011 r. termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji. Stwierdzono, że sporządzone przez Gminę Stęszew rozliczenie dotacji za 2011 r. zawiera dane niezgodne ze stanem faktycznym w zakresie informacji o:

- kwocie środków wykorzystanych z budżetu Wojewody: jest 41 804,58 zł; kontrola wykazała, że było 41 804,57 zł,
- kwocie środków własnych Gminy na realizację zadania: jest 27 869,70 zł; kontrola wykazała, że było 27 869,71 zł,
- kwocie środków zwróconych do budżetu Wojewody: jest 38,42 zł; kontrola wykazała, że było 38,43 zł.

Przyczyną nieprawidłowości był brak należytej staranności pracowników Urzędu Miejskiego Gminy Stęszew, którzy po ostatecznym podsumowaniu wydatków związanych z realizacją Programu i zwrocie na rachunek bankowy Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu kwoty 0,01 zł nie złożyli korekty rozliczenia, o którym mowa w § 10 Porozumienia.

Na skutek opisanej nieprawidłowości niemożliwe było sporządzenie rzetelnego rozliczenia dotacji dla całego województwa wielkopolskiego.

Ad. 6

W 2011 r. Burmistrz Stęszewa dwukrotnie przekazał Wojewodzie Wielkopolskiemu kwartalne informacje o realizacji Programu z uchybieniem terminów określonych w § 11 ust. 1 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, tj.:

- sprawozdanie za I kwartał 2011 r. wysłano za pośrednictwem poczty 21 kwietnia 2011 r., tj. 6 dni po terminie;
- sprawozdanie za II kwartał 2011 r. wysłano za pośrednictwem poczty 20 lipca 2011 r., tj. 5 dni po terminie.

W pierwszym przypadku przyczyną nieprawidłowości była choroba pracownika OPS, który sporządzał dokument, natomiast w drugim przypadku wystąpiły trudności techniczne (awaria systemu komputerowego generującego sprawozdanie).

Opisana nieprawidłowość utrudniła terminowe sporządzenie sprawozdań za I oraz II kwartał 2011 r. dla całego województwa wielkopolskiego.

Ponadto, w wyniku kontroli stwierdzono dwa uchybienia polegające na:

1) w 18 przypadkach na 36 zbadanych w decyzjach administracyjnych datę, od której przyznano posiłek określono w pełnych miesiącach nie wskazując konkretnego dnia od którego przyznano świadczenie.

Przyczyną uchybienia było niestaranne działanie pracowników OPS przy sporządzaniu decyzji administracyjnych.

W konsekwencji, rozstrzygnięcia ww. decyzji zawierają niepełne dane dotyczące dokładnego okresu, na jaki przyznano świadczenie w formie posiłku.

2) we wszystkich zbadanych decyzjach administracyjnych przyznających, w ramach Programu, pomoc w formie świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności wśród powołanych podstaw prawnych nie wskazywano § 6 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, który stanowi, że pomoc w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności winna być przyznawana w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną. Ponadto, w uzasadnieniach ww. decyzji administracyjnych nie wskazywano przesłanek uzasadniających udzielanie pomocy w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności wynikających z cytowanego przepisu.

Analiza dokumentacji stanowiącej podstawę wydania decyzji administracyjnych, o których mowa powyżej, potwierdza, że w zbadanych przypadkach istniały przesłanki uzasadniające udzielanie pomocy w formie zasiłków celowych na zakup żywności, jednakże nie zostały one konkretnie sformułowane w wywiadach środowiskowych. Główną przesłanką udzielania pomocy w formie świadczeń pieniężnych był fakt, iż Gmina Stęszew nie posiada

odpowiedniej bazy żywieniowej do wydawania posiłków osobom dorosłym objętym pomocą w ramach Programu.

Stan faktyczny został utrwalony w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym oraz załączonych do projektu wystąpienia pokontrolnego dokumentach:

Załącznik nr 1: Oświadczenie złożone 28 września 2012 r. przez Sekretarz Gminy Stęszew.

Załącznik nr 2: Lista sprawdzająca realizację programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Załącznik nr 3: Lista sprawdzająca kwartalne informacje o realizacji programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Załącznik nr 4: Protokół oględzin z 2 października 2012 r.

Załącznik nr 5: Lista sprawdzająca finansową realizację programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Załącznik nr 6: Lista sprawdzająca prawidłowość udzielania świadczeń w ramach programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, wnoszę o:

1. Udzielanie świadczeń w postaci posiłku z wyłączeniem pomocy określonej w art. 6a ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”, wyłącznie na podstawie obowiązujących decyzji administracyjnych przyznających przedmiotową pomoc.
2. Realizowanie Programu przez cały rok kalendarzowy, zgodnie z jego podstawowym celem, jakim jest długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia.
3. Należyte prowadzenie przez OPS wyodrębnionej ewidencji wykorzystania środków z dotacji na realizację Programu, stosownie do zapisów Porozumienia zawartego z Wojewodą Wielkopolskim oraz art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.
4. Dokonywanie zwrotu niewykorzystanej części dotacji udzielonej na realizację Programu w terminie określonym na podstawie art. 150 pkt 5 ustawy o finansach publicznych, w § 11 Porozumienia zawartego z Wojewodą Wielkopolskim.
5. Wykazywanie w rozliczeniu dotacji, składanym na podstawie art. 150 pkt 4 ustawy o finansach publicznych oraz § 10 Porozumienia zawartego z Wojewodą Wielkopolskim,

danych zgodnych ze stanem faktycznym, co umożliwi sporządzenie rzetelnego rozliczenia dotacji dla całego województwa wielkopolskiego.

6. Przekazywanie Wojewodzie Wielkopolskiemu kwartalnych informacji o realizacji Programu z zachowaniem terminów określonych w § 11 ust. 1 i 2 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.
7. Wskazywanie w rozstrzygnięciach decyzji administracyjnych przyznających pomoc w formie posiłku pełnych danych dotyczących dokładnego okresu, na jaki przyznano świadczenie.
8. Wskazywanie wśród powołanych podstaw prawnych w wydawanych decyzjach administracyjnych przyznających pomoc w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności § 6 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.
9. Wskazywanie w wywiadach środowiskowych, stanowiących podstawę wydania decyzji administracyjnych, o których mowa powyżej oraz w uzasadnieniach tych decyzji, przesłanek uzasadniających udzielanie pomocy w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności wynikających z § 6 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie **30 dni** od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z poważaniem

/Z up. Wojewody Wielkopolskiego

Przemysław Pacia

Wicewojewoda Wielkopolski/